

verslag

Verslag van Stuurgroep IenW

Rijkswaterstaat Grote Projecten en Onderhoud

Griffioenlaan 2
3526 LA Utrecht
Postbus 2232
3500 GE Utrecht
T [redacted]
F [redacted]
www.rijkswaterstaat.nl

Contactpersoon

[redacted]
[redacted]
Stuurgroep Afsluitdijk

[redacted]
[redacted]@rws.nl

Omschrijving	Project Afsluitdijk - Stuurgroep IenW
Datum bespreking	22 november 2019
Deelnemers	[redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted]

Datum
22 november 2019

Nummer
HB 3866920

Bijlage(n)
-

Afschrift aan

1. Opening en mededelingen

Dit overleg is wederom per videoconference, zoals ook de vorige stuurgroepen hebben plaatsgevonden. [redacted] zal vanwege andere afspraken via Skype inbellen op de videoconference.

Het overleg wordt begonnen met een voorstelronde.

Mededelingen

- [redacted] is per 1 oktober de projectmanager van project Afsluitdijk.
- [redacted] is per 1 oktober plaatsvervangend omgevingsmanager van het project. Vanuit deze rol zal zij ook secretaris van het bestuurlijk overleg zijn. [redacted] zal het project gaan verlaten. De rol van [redacted] wordt door [redacted] overgenomen.
- [redacted] sluit bij de stuurgroep aan. Hij is als strategisch adviseur van het project betrokken bij het issue hydraulische randvoorwaarden.

2. Stand van zaken Project Afsluitdijk

Rijkswaterstaat Grote
Projecten en Onderhoud

A. Uitvoering Terugblik afgelopen half jaar

Vanaf 1 april is de DBFM-opdrachtnemer buiten van start gegaan met de werkzaamheden. Het project geeft een presentatie met foto's die een beeld geven van het werk van de afgelopen periode.

Datum
4 november 2019

Nummer
HB

In het algemeen kan gesteld worden dat er door Levvel hard gewerkt wordt aan het project en dat de werkzaamheden buiten nu echt zichtbaar zijn.

In Den Oever: Er is gestart met de bouwkuipen van de pompgebouwen. De dammen worden versterkt. De defensiebalken en fietsbruggen van de bestaande spuumiddelen zijn gesloopt.

In Kornwerderzand: Er wordt gewerkt aan de tijdelijke waterkering voor de aanleg van de coupure van de vismigratierivier. Dijkvak 17 (Kornwerderzand-Friese kust) wordt versterkt.

In Harlingen: De fabriek voor de productie van de Levvel-blocs wordt gebouwd.

█ geeft aan dat goed te zien is dat er heel veel gebeurt, ondanks het issue Hydraulische Randvoorwaarden. De presentatie geeft hier een goed beeld van. Ook goed om te zien dat er aandacht is voor de incidenten, veiligheid is immers erg belangrijk. Het is ook goed om dit te benadrukken in de Bestuurlijke Stuurgroep.

Afsluiting fietspad Afsluitdijk

Begin 2019 is er veel (media-) aandacht geweest voor de afsluiting van het fietspad op de Afsluitdijk. In 2019 is de mogelijkheid gevonden om nog 4 zondagen de dijk te openen om fietsen en wandelen mogelijk te maken. Dit is erg gewaardeerd door onder andere de fietsersbond, NTFU en Wandelnet. Er is veelvuldig gebruik van gemaakt.

█ geeft aan dat er op dit moment door het project een nota voor █ wordt voorbereid om haar een besluit te laten nemen over de openstelling van het fietspad in 2020. Vanuit het project wordt aangegeven dat voor komende jaren worden nog geen mogelijkheden gezien om het fietspad te openen. Omdat er komend jaar slechts 1 rijbaan beschikbaar is, is openstelling van het fietspad enkel mogelijk bij een gehele afsluiting van de A7. Geadviseerd zal worden om dit niet te doen.

█ vraagt of de opening van het fietspad en het issue Hydraulische Randvoorwaarden worden gecombineerd in de nota. Het project geeft aan dat dit nu niet voorzien is.

█ vraagt welke keuze er aan █ wordt voorgelegd. De twee scenario's zijn eigenlijk geen keus. █ geeft aan dat we altijd naar meer alternatieven kunnen blijven zoeken, zoals een veerdienst. Maar hier zijn veel kosten aan verbonden. Veel ideeën zijn de revue al gepasseerd, maar afgelopen jaar is door het project aangegeven dat de kosten hoog zijn voor het geringe aantal fietsers. Bovendien is er een alternatief beschikbaar, namelijk de fietsbus.

■ vraagt of tijdens de 'open dagen' van afgelopen jaar ook de A7 was gestremd. ■ Klein geeft aan dat er op die dagen een rijbaan werd afgesloten (zogenoemd 2-0 systeem), waarbij fietsers van de afgesloten rijbaan gebruik konden maken. In 2020 staat er ter hoogte van de spuisluizen in Den Oever al een 2-0 systeem, waardoor de hele A7 dient te worden afgesloten om ruimte te maken voor de fietsers.

■ vraagt of afsluiting gedurende een dagdeel of enkele uren wellicht een optie voor evenementen.

■ geeft aan dat hierbij de verkeershinder ook erg groot zal zijn. ■ geeft aan dat de ervaringen van afgelopen jaar zullen worden meegenomen in het advies.

Vanuit de Stuurgroep IenW komt de oproep om de informatievoorziening naar ■ in dit dossier serieus te nemen en goed voor te bereiden.

Planuitwerking: Nb-wetvergunning en PAS

■ licht toe dat de werkzaamheden aan de Afsluitdijk worden uitgevoerd op basis van een onherroepelijk natuurvergunning die in januari 2016 aan Rijkswaterstaat is verleend. Voor deze vergunning is geen gebruik gemaakt van het stikstofprogramma waar de Raad van State mei dit jaar een streep door heeft gezet. De uitspraak van de Raad van State heeft vooralsnog geen gevolgen voor de vergunde werkzaamheden. In 2017 is door Rijkswaterstaat besloten om ook diverse werkzaamheden aan de IJsselmeerszijde van de dijk binnen het project te brengen. Voor deze werkzaamheden is vorig jaar een aanvullende natuurvergunning bij ■ aangevraagd. Deze procedure is nog niet afgerond.

■ geeft aan dat er op dit punt nog geen verdere ontwikkelingen zijn.

■ vraagt of bekend is hoe lang deze procedure nog gaat duren. Het project geeft aan dat dit nu nog niet bekend is, maar dit te zullen delen indien hier zicht op is.

PFAS

Binnen het project Afsluitdijk is PFAS geen acuut probleem. Wel vormt het een risico dat tot vertraging in de uitvoering kan leiden. Levvel onderzoekt momenteel verschillende locaties binnen het projectgebied op de aanwezigheid van PFAS. In het geval PFAS wordt aangetroffen gaat Levvel op zoek naar een passende bestemming voor het vrijkomende materiaal. Als dit niet lukt moet mogelijk de wijze van uitvoering worden aangepast.

Tot nu zijn op twee locaties binnen het projectgebied licht verhoogde PFAS-waarden aangetroffen.

Uit het veld komt tot slot het signaal dat in de zandwinputten in het IJsselmeergebied geen PFAS is aangetroffen. Indien dit signaal wordt bevestigd is dit een positief bericht, aangezien deze putten van belang zijn voor de aanvoer van het benodigde zand.

■ geeft aan dat de ontwikkelingen van de afgelopen weken nog geen oplossing bieden voor het project. De Afsluitdijk is aangemerkt als natte waterbodembodem, waardoor de strenge eisen gelden. Hier lijkt vooralsnog geen oplossing voor.

De stuurgroep IenW geeft aan dat de actualiteit van dit onderwerp goed is om in de Bestuurlijke Stuurgroep te delen, waarbij aangegeven kan worden hoe groot het probleem is en wanneer de impact duidelijk wordt. Op dit moment lopen hierbij 2 sporen: Levvel doet onderzoek hoe dit aangepakt kan worden, en vanuit het ministerie (HBJZ) kijkt ook naar de mogelijkheden. Stand van zaken bij HBJZ is nog onduidelijk.

_____ vraagt of dit rond de jaarwisseling duidelijk is. _____ geeft aan dat de mogelijkheden onderzocht worden om PFAS-verontreinigde grond te dumpen in IJsselooij. Hij geeft aan dat _____ hieraan werkt.

B. Issue hydraulische randvoorwaarden

Zie bijlage bij agenda:

- HB 3756867 nota ter informatie DG RWS aan M issue HR Afsluitdijk (3 juni jl.)
- HB 3764714 nota ter info hydraulische randvoorwaarden_versie M (30 sept jl.)

_____ licht de stand van zaken en de aanpak van het issue hydraulische randvoorwaarden toe. Het is hem opgevallen dat er voorheen veel zaken parallel en door elkaar liepen. _____ laat de praatplaat/processchema zien dat hij heeft gemaakt om structuur aan te brengen. In dit schema zijn verschillende stromen te onderscheiden die _____ toelicht.

Te beginnen met de scope. De impact van het issue hydraulische randvoorwaarden is op nog onvoldoende duidelijk. Het raakt in ieder geval het Nieuw Spuimiddel, maar veel meer objecten worden mogelijk geraakt. Dit was nog niet duidelijk. Er worden nu gesprekken gevoerd met Levvel over welke objecten geraakt worden en wat hier dan de oplossing is. Hierbij wordt ook gekeken naar de ontwerpketen en de uitvoeringsmethodiek. De oplossing bepaald ook de belangrijkste cost-drivers. Als de scope helder is, wordt dit vastgelegd en wordt er een second opinion door een onafhankelijke partij uitgevoerd.

Voor de planning is het van belang de knelpunten in beeld te krijgen, met als doel te komen tot een nieuwe robuuste planning. Voor eventuele vertraging worden mitigerende beheersmaatregelen getroffen. Dit wordt verwerkt tot een nieuwe primavera-planning met bijbehorende P85-waarde. In deze planning dienen ook voldoende buffers te zijn opgenomen. _____ licht toe dat planningsscenario 3B er vanuit gaat dat beschikbaarheidsdatum (BD) op zijn plek blijft en het nieuw spuimiddel uit het contract gehaald wordt en/of later wordt gerealiseerd. Op de planning zal ook een second opinion plaatvinden.

Op het moment dat de scope en planning helder zijn, dan worden ook de kosten duidelijk. De getallen hiervoor liggen tussen RWS en Levvel nu nog ver uit elkaar. _____ geeft aan dat de delta hiertussen geprobeerd wordt te verkleinen door eerst overeenstemming te hebben over een duidelijke scope en planing.

De laatste twee sporen betreffen de risicomitigatie en contractuele afhandeling. Bij risicomitigatie is het van belang dat de risico's bekend worden en het risicoprofiel terug gebracht wordt naar normale waarden. Het contractuele spoor leidt tot 3 contractwijzigingen.

**Rijkswaterstaat Grote
Projecten en Onderhoud**

Datum
4 november 2019

Nummer
HB

█ geeft aan dat Levvel de procesplanning ambitieus vindt, maar dat ze elkaar vinden op detail.

█ vraagt of er ook een juridische second opinion plaat zal vinden. █ licht toe dat dit niet in het processchema is opgenomen, omdat Levvel van mening is dat we dan de rechtmatigheid in twijfel trekken. Impliciet wordt deze second opinion wel gedaan door de Landsadvocaat in het proces te betrekken.

█ vraagt of het processchema ook voor IenW beschikbaar is. █ geeft aan dat de praatplaat nog niet definitief is en dat er nog discussie met Levvel over is.

█ geeft aan dat er eerder is gemeld dat half november een besluit genomen zou moeten worden, omdat anders impliciet 1 december een onomkeerbaar besluit genomen wordt. Inhoudelijk is er nu geen keuze te maken, maar kan █ wel procesmatig de stand van zaken gemeld worden. █ kan dan in januari/februari een besluit nemen met lager risicoprofiel. Op dit moment zou een besluit een hoger risico met zich meebrengen.

Er is een toezegging gedaan om █ te informeren. Hierbij zal de procesplanning geschetst worden met een eenduidig verhaal. Ook zullen hierbij de verwachtingen geschetst worden wat er eind januari/februari zal liggen en welke keuzes er dan gemaakt moeten worden.

█ vraagt wat de second opinion inhoud. Ze geeft aan daar ook graag bij betrokken te worden, om te voorkomen dat daarna nog een 'third opinion' plaatsvindt.

█ geeft aan dat er goed nagedacht zal worden over het verwoorden van de vragen die gesteld gaan worden voor de second opinion. Deze vragen kunnen breder verspreid worden. In de second opinion moet ook de opdrachtgever van het project zich kunnen vinden.

█ vraagt wat er nu voorgelegd wordt aan █. Daarnaast vraagt ze zich af waarom we 1 december vallen. Ze geeft aan dat bij het informeren van █ belangrijk is te laten weten dat het werk niet stil ligt.

█ licht toe dat er op 1 december directieoverleg met Levvel is. Er is een periode van 4-8 weken nodig om het verhaal duidelijk te krijgen voor een besluit van █.

█ geeft aan dat het belangrijk is om terug te pakken op belofte van september. Er moet duidelijk aangegeven worden wat we wel en niet hebben gedaan. Richting Levvel moeten we kijken of er nog iets uitgesteld kan worden zonder enorme discussie. Kan het later dan 1 dec?

█ vraagt wat de hardheid van de procesplanning is. Ze vraagt of er een kans is dat we risico lopen dat er toch nog een maand bij

moet. [] geeft aan dat het haalbaar is als Levvel in meewerk stand blijft. [] geeft aan dat het risico blijft bestaan.

**Rijkswaterstaat Grote
Projecten en Onderhoud**

[] geeft aan dat het langer duurt, maar zeker wil zijn er niets mis gaat. Als we nu willen forceren, betalen we de hoofdprijs.

Datum
4 november 2019

[] vat samen: er komt een nieuwe nota voor [] waarin we toelichten waar we staan ten opzichte van de vorige nota. Hierin moeten we helder zijn over de processtappen die belangrijk zijn om te doorlopen. We moeten ook laten zien dat het werk nu ook volop doorgaat. De procesplanning en toelichting zullen verwerkt worden als bouwstenen in de nieuwe nota. Voor het planningsscenario moeten we goed aangeven in welk scenario we geloven. Dit is het vasthouden aan beschikbaarheidsdatum en het nieuw spuumiddel opschuiven.

Nummer
HB

[] vindt het van belang dat we de interne stappen scherp hebben voor het komen tot de nota en besluit van [], en het proces met Levvel stroomlijnen.

Woensdag zal [] bijpraten met []. Er wordt het voorstel gedaan om de nota te delen en eventuele onjuistheden of onduidelijkheden voor woensdag eruit te halen. Op die manier kan [] iets meegegeven worden over stand van zaken. [] en [] maken de concept-mail en [] zal deze sturen. [] roept op om tijd te nemen voor het memo/nota. Hij geeft aan half november naar [] te willen sturen.

[] vraagt of DGWB goed aangehaakt is. [] geeft aan dat dit beter kan. Voorheen was [] regelmatig in Den Haag om te informeren. [] en [] zijn de juiste contactpersonen.

3. Projectbeheersing / bedrijfsvoering

A. Uitvoering project / toprisico's

Agenda-bijlage HB 3749589 notitie oplegnotitie
Agenda-bijlage HB 3750014 overzicht toprisico's

De leden van de Stuurgroep hebben kennis genomen van bijlagen met betrekking tot projectbeheersing. Er zijn geen vragen naar aanleiding hiervan.

B. Beeld van eigenstandige control functie (ECF)

Agenda-bijlage HB 3754884 Beeld eigenstandige control functie

De leden van de Stuurgroep hebben kennis genomen van het beeld van de eigenstandige control functie. Er zijn geen vragen naar aanleiding hiervan.

4. Agenda Bestuurlijke Stuurgroep Afsluitdijk

Bij de stukken van de agenda is een concept-agenda voor de Bestuurlijke Stuurgroep aangeleverd. Er zijn geen inhoudelijke opmerkingen op de concept-agenda voor de Bestuurlijke Stuurgroep. [] stelt voor om [] te vragen om een reactie te geven op de concept-agenda. [] en [] pakken dit op.

Vanuit het project zal zoals gebruikelijke een annotatie worden aangeleverd aan de deelnemers vanuit het Rijk ([REDACTED] [REDACTED]).

**Rijkswaterstaat Grote
Projecten en Onderhoud**

Datum
4 november 2019

Nummer
HB

5. Rondvraag en sluiting

Er zijn geen vragen. [REDACTED] sluit de vergadering en bedankt iedereen voor de aanwezigheid.